

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Předmět: **Dějepis (DEJ)**
 Náplň učiva: **Středověk; Raný novověk**
 Třída: **Sekunda**
 Počet hodin: 2 hodiny týdně
 Pomůcky: Mapy a didaktické pomůcky

Téma	Výstupy vědomostní <i>Výstupy procedurální</i>	Pojmy	Metody a formy	Poznámky
Zrození středověké Evropy a Byzanc	• Orientuje se na mapě raně středověké Evropy, vysvětlí příčiny stěhování národů • Doloží úlohu raného křesťanství pro vznik prvních států • Charakterizuje znaky byzantského slohu	Stěhování národů rozpad Říše římské Hunové Germáni Slované christianizace Byzanc Cařihrad Hagia Sofia Justinián césaropapismus	Práce s mapou	dědictví Řecka a Říma tábory legií a sídla biskupství
Slované a Velká Morava	• Vyloží okolnosti vzniku nejstarších státních útvarů na našem území a jejich postavení v Evropě • Vyznačí na mapě hospodářská a kulturní centra • Odvodí z nálezů a	Slované Sámo Frankové Fredegar Mikulčice a Velehrad Nitranské a Moravské knížectví Mojmírovci Rostislav	Časové přímky a rozbor textů Interpretace nálezů Vyhledávání informací z výzkumných zpráv	možná spolupráce s EVV – symboly hlaholice

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Výstupy vědomostní <i>Výstupy procedurální</i>	Pojmy	Metody a formy	Poznámky
	hmotných pozůstatků způsob života tehdejších lidí a prokáže orientaci v odborných textech	sv. Cyril a Metoděj		
Arabové a islám	• Vymezí rozsah říše Arabů • Porovná hlavní zásady Koránu a Bible • <i>Vyhledá informace o libovolné památce arabské architektury</i>	islám mešita Mohamed Mekka Medina hidžra	Řízené psaní poznámek Vrstevnické vyučování Hra Slepci – arabské zboží	možná spolupráce s ONV (islám) pohádky Tisíce a jedné noci
Český stát v raném středověku; románská kultura	• <i>Zpracuje pracovní list, porovná popis jedné události u různých autorů</i> • <i>Doplní slepou mapu nejstarších míst českého státu</i> • <i>Sestaví rodokmen Přemyslovců</i> • <i>Zpracuje myšlenkovou mapu o knížeti Václavovi</i> • Vysvětlí příčiny krize státu v 11. století	Bořivoj sv. Ludmila Přemyslovcí sv. Václav Boleslav Kosmova kronika rotunda bazilika sdružená okna freska patron legenda	Srovnávací historie – popis nejstarších událostí u různých kronikářů Výroba posteru – plakátu možná dramaturgie – výstupy Historická geografie – Svědectví jmen Práce s mapou Popř. anketa v ulicích	možná exkurze do románského kostelíka v Jakubu u KH, či do Prahy (Vyšehrad, pražské rotundy, Dvorec pánů z Kunštátu, základy Juditina mostu) Alois Jirásek: Staré pověsti české příp. vlastní CD s nahrávkami rozhovorů pracovní listy

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Výstupy vědomostní <i>Výstupy procedurální</i>	Pojmy	Metody a formy	Poznámky
	• Pozná podle obrázků románské stavby a jejich prvky a ovládá odbornou terminologii při jejich popisu			
Kolonizace, města a život ve středověku	• <i>Správně sestaví a zdůvodní řetězec vztahů, který vedl ke kolonizaci, vyznačí na mapě města, která tehdy vznikla a určí podle půdorysu typ založení města, rozčlení obyvatele měst do skupin a vrstev, vyloží městská práva</i> • <i>Popíše, nebo sestaví model městského opevnění</i>	kolonizace trojpolní hospodaření zákupní právo městská práva cechy město královské, horní, věnné a poddanské	Logické řetězce Schéma dvoj- a trojpolního hospodaření Úvod do toponomastiky Živá společenská pyramida a personifikace obyvatelstva	příp. vlastní CD s nahrávkami rozhovorů pracovní listy možnost spolupráce s EVV: zhotovení modelu městského opevnění
Poslední Přemyslovci	• <i>Sestaví mapku českého státu za posledních Přemyslovců s dobovými posuny a změnami</i> • <i>Předá spolužákovi fakta o daném tématu z předloženého textu, na základě porovnání</i>	Přemysl Otakar I. Zlatá bula sicilská Přemysl Otakar II. Rudolf Habsburský Braniboři v Čechách Václav II. pražský groš Horní zákoník	Práce s mapou Synergické vyučování Rozbor dobových textů a listin Diskuse o souvislostech vraždy Václava III.	možná exkurze do Českého muzea stříbra v Kutné Hoře (Hrádek) a do Vlašského dvora četba Hádání Prahy s Kutnou Horou pracovní listy pro inspiraci:

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Výstupy vědomostní <i>Výstupy procedurální</i>	Pojmy	Metody a formy	Poznámky
	různých textů zpracuje rekonstrukci události • <i>Podle zásad heraldiky nakreslí osobní erb, vyhledá alespoň pět zajímavých informací o dolování stříbra v KH</i>	Vlašský dvůr Olomouc Václav III.		Ivan Lesný: Zpráva o nemocech mocných regionalistika Signum laudis – dlouhodobá motivační hra
Karel IV. a gotika	• Vysvětlí okolnosti bezvlády 1306-1310 • Podle rodokmenu určí příbuzenské vztahy • Ovládá odbornou terminologii • Poznává gotické stavby a prvky • <i>Na plánu Prahy vyznačí dané stavby</i> • <i>Napiše dopis císaři nebo sestaví pracovní list (učebnici) na dané téma.</i>	Jan Lucemburský Eliška Přemyslovna Karel IV. arcibiskupství univerzita Nové Město pražské Vita Caroli korunovační klenoty Karlštejn lomený oblouk fiály vnější opěrný systém žebrová a křížová klenba katedrála freska Matyáš z Arrasu Petr Parlér Theodorik	Práce s rodokmenem Přemyslovců a Lucemburků Možná dramatizace a Recitace dobových textů Rozbor části Karlova životopisu Práce s plánem Prahy Možný dopis Karlu IV. nebo tvorba vlastní „učebnice“ na toto téma	možná exkurze: chrám sv. Barbory v KH, nebo Praha gotická, četba: Karel IV. – Vita Caroli, nebo František Kožík – Kronika spolupráce s ONV (rodinné vztahy) spolupráce s EVV (kamenické značky) dobová hudba pracovní listy
Husitství	• Vysvětlí důvody vzniku	přijímání podobojí	Dobová žakovská poezie	písně žáků a vakantů,

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Výstupy vědomostní <i>Výstupy procedurální</i>	Pojmy	Metody a formy	Poznámky
	revoluční situace • Připomene hlavní etapy Husova života • Vysvětlí podstatu Artikulů • Dovede v předloženém dobovém textu vyhledat základní informace • <i>Zpracuje tematickou práci v daném rozsahu na zadané téma (např. husitská osobnost)</i>	Jan Hus koncil Zikmund Kostnice (1. pražská) defenestrace Tábor Čáslavský sněm (4 pražské) artikuly Jan Žižka spanilé jízdy vozová hradba bitva u Domažlic bitva u Lipan	jako příklad spol. rozporů Párová práce – spojení reformátorů a jejich myšlenek Časové přímky Práce s dobovým textem – rekonstrukce události Možná tematické práce o vojenství a taktice Autorské pracovní listy	vlastní CD s nahrávkami rozhovorů píseň Pohár a kalich – skupina Klíč dobová hudba Jan Durdík – husitské vojenství popř. exkurze Malešov a Sion regionalistika
Jiří z Poděbrad a Jagellonci	• Popíše situaci v Čechách v 15. století, uvede příčiny hospodářského vzestupu • Ukáže cestu mírového poselstva a najde shodné rysy mezi podobou Ligy a OSN • <i>Vytvoří časovou přímku pro Čechy a svět, popř. vytvoří mapku svého fiktivního panství</i>	Ladislav Pohrobek Jiří z Poděbrad Matyáš Korvín utrakvismus kompakтата Jagellonci vládslavská gotika bitva u Moháče	Práce s mapou Možné křeslo pro hosta Mapa fiktivního panství a Možnosti podnikání na něm Folklorizace historie: srovnání dobových svědectví a kritika pramenů	možná spolupráce se ZEM (cesta poselstva – evropská integrace) regionalistika pracovní listy
Renesance	• Určí hlavní světová	renesance	Logické řetězce	dobová hudba a tance

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Výstupy vědomostní <i>Výstupy procedurální</i>	Pojmy	Metody a formy	Poznámky
	střediska renesance • Poznává podle obrazové dokumentace renesanční stavby a prvky • Popíše důvody vzniku nového slohu • Do mapy Evropy uvede přední tvůrce	humanismus sgrafito arkády portrét Michelangelo Rafael Leonardo da Vinci W. Shakespeare Knihtisk	Vlastní získávání poznatků Práce s obrazovým materiálem a mapou Krádež v galerii – aukce reprodukcí renesančních obrazů	pracovní listy
Zámořské objevy	• Vyznačí na mapě světa nejdůležitější objevné plavby • Souvisle hovoří o tématu • Poznává předložené koření • Popíše technická zdokonalení, která umožnila daleké plavby, a průběh plaveb, popř. přečte knihu nebo povídku s tematikou plaveb	Kryštof Kolumbus galeona sextant koření brambory cenová revoluce indiáni	Práce s mapou Hra Slepci – zboží z Nového světa Poznávání koření	možná spolupráce s BIO (koření)

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Výstupy vědomostní <i>Výstupy procedurální</i>	Pojmy	Metody a formy	Poznámky
Evropská reformace	• Vyloží slovo reformace, převede obrazové informace do písemné podoby • <i>Zpracuje diagram shodných rysů jednotlivých zemí</i> • Prokáže schopnost vlastního psaní poznámek • <i>Synchronizuje vývoj daných zemí na časové přímce</i> • <i>Vyhledá potřebné údaje, porovná požadavky luteránů a husitů</i>	reformace německá selská válka Martin Luther Jan Kalvín Jindřich VIII. anglikáni hugenoti Jindřich IV. Navarrský náboženské války katolictví inkvizice jezuité	Práce s různým typem materiálu a vyvození Závěrů – obrazy, texty, grafy Psychologická studie portrétu Veenovy diagramy – společné znaky zemí Paralelní životopisy reformátorů Časové přímky Práce se slovníkem Psaní podle osnovy	možnost poslechu forbíny W + H (zdroj: youtube)

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Výstupy vědomostní <i>Výstupy procedurální</i>	Pojmy	Metody a formy	Poznámky
Český stát v 16. a 17. století, Habsburkové	• <i>Zakreslí do mapy členění monarchie</i> • Popíše kroky k upevnění moci Ferdinanda I. a objasní postavení českého státu v Evropě • <i>Vytvoří obrazovou přímku Habsburků daného období</i>	Ferdinand I. konfese Rudolf II. a Praha astronomie Tycho Brahe Jan Kepler Jan Jesenius (pitva) rudolfínské sbírky Rudolfův majestát Fridrich Falcký (2. pražská) defenestrace Bílá hora Staroměstská exekuce exulant protireformace	Logické řetězce Práce s mapou Časové přímky	vlastní CD s nahrávkami rozhovorů možná exkurze do Prahy (Pražský hrad, dobové interiéry, míčovna)